

وفی ۱۳ آگستوس ۱۳۲۸ سنه

پازار ایرتسی فی ۱۳ رمضان ۱۳۳۰

|| جمعیت علمیہ اسلامیہ نک ناشر افکاریدر ||

مدیر مسئول	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب قضاة معلمین	فتح تجیز درساعلمین	فتح مجیز درساعلمین
کلیدی	توقادلی	نصوح افندی زاده
منیر	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

قسم تاریخی	محمد توفیق	بر تفسیر
طا المولوی	محمد عارف	مدنیت شرعیہ
قسم ادبی	محمد توفیق	سورۃ یوسف دہ کی سیاست
ناظم	محمد فوزی	بر نمی
	ابن الرحی	الامر از اضااق التضاع
	شرف الدین	اصلا اجتماعینک عنصر اسلامی
	سعود المولوی	قدرة الله
	م . شکری	استانبول خاطراتی

اعلان

نسخہ سی ۱ عروش

آبونہ احرئی (پستہ احرئیہ برابردر)

ممالک اجنبیہ ایچون :
۱۳۰۰ فرانق
» ۶۰۰

استانبول وولایات ایچون :
بر سنہ لکی ۵۰ عروش
آلی ابلی ۲۵ »

درج اولنیاں اوراق اعادہ ایدلمز

قارنلر مزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلمش بولندینی نظر اعتبارہ آلہرق رعایتسز لکده بولنلماسی رجا اولنور .

مطبعة [توسیع طباعت] باب عالی قارشو سنده عدلیہ خانی نومرو ۱۹

باغی عزمی اردو ایلہ سونکو ایلہ تہدید ایدر اولدیلر .
خدای ذوالجلالک ہر شئہ مقتدر اولدینی یا اونوتدیلر .
یا هیچ بیلیمورلر ایدی . دون فضولی واسطہ تہدید
ایدنکری قوت بوکون آنری یولہ کتیریور . ایشتہ
قدر اللہ بورادہ تجلی ایدیور .

ایچہ بیلنمک لازمدرکہ حدود اللہ تجاوز ایتمک کلز .
بر خطوہ تجاوزہ جرأت ایدنلرہ یدقدرت الہیہ سلہ نی اورر .
متجاوزین ا کلاماسلر بیلہ بز یک اعلا بیلرزک کرک
قولاً کرک فعلاً حدود اللہ تجاوز ایدلک ایستندی .
چوق بیوک سوزلر سویلندی .

یچہ یایلیجق شیرلر یاییلدی . نہایت عدالت الہیہ
تجلی ایلدی .
نتیجہ میدانہ .

دم کلیر میخانہ محنتہ زہر آشام اولور
انسلاب نشوؤ رندان ایلہ مسعود اولان
وقیلہ شایان تحقیر کورلک ایستیلانلرک معاونت
لطفکاریسیلہ ادامہ حیاتہ مقتر قالمق نہالیم بر مجبوریتدر .
ایشتہ حدود اللہ تجاوزدن قورقانلر ، دہا طوغریبی
حدلری بیلنلر بویلہ الیم مجبوریتلرہ دوچار اولمالزلر .
اللہ جملہ مزہ ادراک وشعور احسان بیورسون .

سمود المولوی

استانبول خاطر آندن :

دلسوز منظرلر قارشوستندہ

درت سنہک مبادی بر سبک ذہنمدہ براقدینی
یورغونلق آثارینی کیدرمک ، استانبولک صافیت ہوائیہ .
سندن استفادہ ایدرک بر از استراحت ایتک مقصدیلہ
دارالحلافتی زیارت ایتیمی تصور ایتش و بو تصویری
یوندن بر آی مقدم فعلہ قویعشدم .

موقع جغرافیسی اعتباریلہ غایت لطیف ، شیرین تہلر

اوززندہ مؤسس ، ہر گوشہ سندہ یارلاق بر تاریخ صحیفہ سی
تجلی ایدن او معظم پاتختک زیارتندن ایدیلن مادی ومعنوی
استفادملر لایمدا اولغلہ برابر اوئندہ بریدہ نظرہ چاربان
بعض دلسوز منظرلرکدہ قلب بشری خصوصیلہ بحث
دینیہ ایلہ مشبوع اولان قلبلری یک زیادہ متاثر ایتدیکی
انکار اولنہ ماز .

اوت ... انسان ، استانبولک یک اوغلی عالمگیری ،
قاضی کوئی مسیرملری ، دہا بو کی بشرک غفلت وسفاهتی
مصور لوحملر ، عرض ایدن برلری سیر ایتدیکی زواللی
ملکتمزک آہنک اجتہاعینک نہ درجہ خلل پذیر اولدینی ،
بو صورتلہ ناصل اوچوروملرہ طوغری کیتدیکی کورمدرک
دموع تأثری آفتقدن کندینی الہماز مدنی شفققدن ،
ترقیی قادینلرہ درولرو مناسبترلکی ارتکابدن ،
تکاملی اوروپانک قوقش یرالزی ، شامپانیلری معدملر .
طولدرمقدن ، وطنپرورلکی دہ افراد ملتک آن ترلریلہ
قازانوب ویردکری پارہلری سفاحت اوغرندہ بول بول
صرف ایتکدن عبارت ظن ایدن بکلر ، یک اوغلی
جادملرندہ عرض اندام ایدیورلر ، کاه اوروپادن بر قوطو
پودرا سرمایہ سیلہ کلن بر فاحشہ سوپرنتینسک ارقسنی
تعقیب ایلہ ، کاه ہایمک بیلہ ارتکاب ایتدیکی شناعتلردہ
بولنلق ایچون ہمنوعنہ انظار شہوتپرستانہ سنی عطف ایتمکلہ
مشغول ... «قاضی کوینک» قوش دہلی ، چیریچی

چایرلری ناملریلہ اشہار ایدن صیرملرندہ اقشام وقتلری ،
تربیہ اسلامیہ نامنہ بر شی کورمہین ، بتون مدنی
ارککلرلہ برابر کولوب سولشمکدہ بولان خاملر ؛ فرنک
مادموازلرینک فستانلرندن فرقی اولیان آفرانفہ جارلریلہ
طولاشیورلر ، کاه بر برلریلہ اکلنہرک مسہزیانہ قہقہملر
جیقارمقلہ کاه اورالردہ طولاشان بکلرک حرف اندازلقلرینہ
متبسم جہرلرلہ مقابلہ ایتمکلہ مشغول ...

بن ، بر اقشام چایرلرک بر گوشہ سندہ اوطورمش

خاتلمرمن ، فرنك قادینلری تقلید ایده ایده بوكون اسلام حسیانندن ، تركك قیافتندن محروم بر حاله کلیورلر .

اوت . . . بر دستور اساسی عدایتدیكمز مدنیت غریبهیی تقلید کفیتی بژده اخلاقك ثروتك ، وطن حسلرنك تنزلنه سبب اولیور . لباسده ، لسانده ، هر شیده غریبلری تقلید ایده ایده حسیانمزی غائب ایدیور ، ملیتی محافظه ایتمك ایستین کیمسه لره نظر حقارته بافقدن اوتانیورز .

آلهی ! ندر بژده کی بو جهل و غفلت ؟ قلبرمزی قارارمش ؟ قانمزی قورومش ؟ . .

دشمنك بژدن فضائل اخلاقیهیی کیدرمکله ، نان ونعمتیله پرورده اولدیغنه سوزکیلی وطنمزی بزه اونوتدیرمغله تأمین مقصده چالیشدیغنی اکلایه میورز .

ذوق و سفاقی آرتان ملتلك محكوم زوال اولدیغنی تاریخچه مثبت اولدیغنه باقیلیرسه ، دینغز و لمیتزله قطعاً قابل توفیق اولیان بو آلاش و اذواقك بزی انقراض و فلاکت اوچوروملرینه بوواریلایه جنی محقق کیدر . انسان بتون بو حقایقه قارشى کوز یومولدیغنی کوردکجه بیوک بر یأس ایچنده قالیر .

یاربی ! وجدانلرمزی قابلیان ستره غفلتی قالدیرده ، اوستمزی باشمزی اجنبیلره بکزه تهجك یرده دماغلرمزی علم و عرفان ، قلبلرمزی فضائل و کالاتله تزین ایلمه من ایچون بزلره هدایت احسان ایله . . .

تمنی و نیاز ایله شو دوشونجولر انئاسنده ایدی که ارقداشلردن برینسك اخطارندن عودت ایتمك ، مسیرهیی ترك ایتمك زماننك تقرب ایستیکنی اکلادم . واپورله کوریری به عودت ایستیکم ، کوریرنك بر باشندن دیکرینه قدر اوزانان انسان غلبه لکنك آره سندن کچدیكم زمان حالا اودخراش منظره لرك تماشاسندن حاصل اولان تأثرات ، قلبی طرمالایوردی .

کوبریدن آیرلق اوزره ایدم . نه قدرده الیم بر تصادف !

شو ایکنجی دلسوز منظره یی تماشا ایدیور ، بر کون اول کوردیکم يك اوغلی عالم لری ده پیشکاه خیالندن کیره رك ، باشی ایکی اووج ارسنه آتش ، شوبله جهه وشوینورد . آه .. کوزلرمزی قایان بوستره غفلت ندر ؟ سفاقته ، ذوقه انهمك دامارلر مژك انجه لکلیرینه قدر ایشله مش . . . بر طرفدن بر جزو وطنمز دشمنك بیس ایاقلری التنده چککنه تمك ایسته نیر ، افراد ملتك بر قسمی طرابلسك یاقیجی جوللری اوزرنده وطنك باغیرنه سونکو دایامق ایستین دشمنله چاریشیرکن دیکر طرفدن بورالرده حسیات وطنروانه مژك ققدانه اك بیوک بر شاهد اولان آلاش و اذواق ، صفا و سفاقت ذره قدر تناقص ایچور .

دربن بر غفلت . . . دشمنك مدھش طولیلره سون خاتملر . اعدای دین و وطنك شهید ایستیکنی عالمه ریسلری ، یتیم بابالری خاطرله بیله کلیور . آج ، بی علاج قالان یتیملرك اینلری ، فریادلری دیگلوبده ، دوکدکلی کوز باشلری سیله جك حمیتی اللر هانده هیچ دینیه جك درجه ده آز . . . « وطنه محبتمز وار » دیورز . بو محبت زرده ؟

قلی استیلا ایلین ، قانی غلیان ایستیرن شدید فقط ذوق آور بر حرارتدن عبارت اولان محبت حقیقه هر هانکی شیشه معطوف ایسه انسان هر دقیقه اونو دوشونغلیدر . عجیباز وطنی نه قدر دوشونیرز ! اونك ایچون نه درجه یانوب قاورولیرز ؟

آه وطن ! سن بوبله آنالرمی طوغوره جقدك ، بوبله اولادلرمی میدانه کتیرمچكدك ؟ حالك واسقیبالك والدلری تشکیل ایدن بو خاتملر غرب مدنیتك ظواهر دلفربینه قائلشیر ، اونك مساویسنی تقلید ایدیورلرده ای شیلرینه اصلا عطف نظر التفات ایچورلر .

ارککلرمز و قادینلرمز ارسنده بر مودا بلاسیدر کیدیور . ملتك ، وطنك نفقته خرج ایدلنی لازمکن یوزیکارجه لیرالر مودا اوغرنده سیل کی آقوب کیدیور .

قارشیدن شیق بر بکه بر مسلمان خانمی کلیوردی .
سریع خطوه لرله ایله بن ، قالینجه باستونیه اوزونجه
صاچلرندن صنی بر فیلسوف اولدینی آکلاشیلان بو بکه
بر اجنبیه فستانه مشابه بر جاره اورتونش اولان شو
خانم کوپریده ویرلمه سی لازمکن یاره نی اونودرکی اولدیلر .
بو (مدنی) ! لرك مناسبتر لکنه قارشى لا قید قاله نی
وظیفه سیله متناست کورمه یں مأمور افندیك بر ایکی دفعه
یوکسك سسله اخطاری اوزرینه کنج بك قزارمش بر
چهره ایله النده کی یکر می یاره نی اوزاندینی زمان ؛ خانم
افندی ده بر وضعیتله « وحشی ترك ! .. » دیدی .

ایشته بن اوصیره ده ییلدیرمه اورولمش بر حاله کلدیم .
قرط تأثرمدن شاشیرمش قالمشدم . ایواه ! ، دیدیم ، بر
ساعت اول قبلر مزدن یاواش یاواش اسلام وترکک حسیاتنک
سیلندیکی حقدنکی دوشوندکریم طوغری ایمش ...

سلانیک : ۲۷ تئوز سنه ۳۲۸

مکنب حقوق مأذونلرندن

م . شکری

قسم تاریخی

تاریخ اسلام محققانندن شام فتوحاتی :

مابعد :

— یوسوزلر ، سنک حقدنک بادی شامت اولاجقدر
چونکه سن و آرقداش لرك طعمه و حوش اولق اوزره
بو چولهه قالاچسکز .

— جوق سولنمه . بو دیدیک اولسه بیله عندمزد
حیاتک قیمتی اولمادیقندن بزه مون کله چکدر . تابع اولدینکزر
روملر ایله سز ایسه متصرفر بولر بولر دکلسکز .

— بن جبله الایهم ، همدان ملوکندیم ، غسان
حکمداریم .

— سن ، دیندن ارتداد ایتمش و هدایت اوزرینه
ضلالتی اختیار ایش بر حریفسک .

— بن ، عزواقبالی ذل و هوایه ترجیح ایتم .
— چونکه نفسکه اسپرسک ، اونک آمالنه خدمت
ایتمی عزو رفعت صانیرسک .

عزت آخرتی قدر ایدم مدیک ایچین اوامر شرعه
ایقادی ذلت و هم ایلرسک .

— یا خانی مخزوم سوزی اوزاتما یلم ، سنکله رفقا ک حیاتده
قالیشی الکزدنکی اسپر سایه سنده در . چونکه سکا حل
ایتسم بلکه قتل اولونمازدن اول اونی اولدرسک حال بوکه
ملک هرقل عندنده محترم بر ذات اولدینی ایچین بجه
محافظه سی الزمدر .

کل ، اونی آزاد ایتده سزی سلامتله کونده رهیم .
— اسپری صالیورمه یچکم اولدوره چکم . اوندن

صوکرانه اولاجمیزی ده خاطر مه بیله کتیرمه یچکم . بکا
وارقه داشلر مه حمله ایتک جرأتک کلینجه اون کیشی به
قارشى بوقدر عسکرله کیم اولسه اونی یا بایلیر . اکر
سز منصف و شجاع کیمسلر ایسه کز مبارزه طریقله
قارشیمزه چیقکزر . بزی اولدرسه کز اسپری قورتارمش
یوق کندیکز اولورسه کز اونک مقتولیتی کورمک مصیبتندن
قورتولش اولورسکز .

بوتکلیف اوزره رینه جبله ، باشی ا کوب دوندی .
وعمریه (انقره) حاکمه قونوشوب ایشی آکلاندی .
حاکم حدنه توب قیلینچی چکدی ، خالد ایله مبارزه یچیمق
ایسته دی . فقط جبله ، اونی پیرا قادی . کندی خالدک
قارشینه کلوب :

— یا خانی مخزوم ! دیدیک طرزده محاربه ایتک
حقیقه منصفانه اولاجق . تکلیفی رومله آکلاندم .
تصوب و موافقت ایشدیلر . آرتیق هانیکز ایسترسه